خبر

هشدار بودجه‌ای «بیمه سلامت»

● مدیرعامل سازمان بیمه سلامت ضمن اشاره به لایحه بودجه ۹۸ و احتمال کسری شش هزار میلیارد تومانی این سازمان در سال آینده، گفت: وظیفه دارم هشدار دهم و اگر وضعیت این‌چنین ادامه یابد، بدهی‌های سال آینده این سازمان به ارائه‌دهندگان خدمات سلامت به ۱۶ ماه خواهد رسید. مهندس طاهر موهبتی با بیان اینکه با اخباری که از بودجه ۹۸ داشتیم، ممکن است شش هزار میلیارد تومان در سال آینده کسری داشته باشیم، گفت: نباید گذاشت تأخیرهای گذشته دوباره شکل گیرد. باید بودجه را واقعی ببینیم. ما هم می‌دانیم کمبود منابع داریم؛ اما اگر یک بار بودجه را واقعی ببینیم و بیمه را به‌روز کنیم، برای یک بار مشکلات‌مان حل می‌شود. او افزود: در سه سال گذشته تعرفه پزشکان افزایش نیافته است؛ درصورتی‌که همه هزینه‌ها افزایش یافته‌اند؛ بنابراین مجبوریم هتلینگ و دارو را افزایش دهیم که این موضوع برای ما دوهزارو ۷۰۰ میلیارد تومان بار مالی دارد. اگر وضعیت این‌چنین ادامه یابد، بدهی‌های سال آینده به ۱۶ ماه خواهد رسید. من وظیفه دارم هشدار دهم که اگر سطح پرداختی‌های ما به‌روز است و به سه ماه رسیده است، به این دلیل است که با مدیریت هزینه، هزینه‌ها را واقعی دیدیم. امیدواریم بزرگان کشور همان‌طور که تاکنون کمک کرده‌اند، توجه کنند که حوزه سلامت باید آخرین جایی باشد که محدودیت منابع داشته باشد.

راه‌اندازی اتاق اولیا در ۱۰ درصد مدارس کشور

● مدیرکل دفتر انجمن اولیا و مربیان وزارت آموزش‌وپرورش از ایجاد اتاق اولیا در ۱۰ درصد مدارس کشور در سال جاری خبر داد و گفت: این برنامه به‌تدریج در سایر مدارس کشور نیز اجرا می‌شود. نورعلی عباسپور درباره جزئیات راه‌اندازی اتاق اولیا در مدارس اظهار کرد: در آموزش‌وپرورش بر نقش اولیا در فرایند تعلیم‌وتربیت تأکید بسیاری می‌شود. اولیا وارد محیط مدرسه می‌شوند و باید کرامت آنها حفظ شود و محلی وجود داشته باشد تا آنها در آن جلسات خود را برگزار کنند. مدیرکل دفتر انجمن اولیا و مربیان وزارت آموزش‌وپرورش با بیان اینکه اولیا اغلب در مدارس جای مشخصی ندارند، گفت: قصد داریم اتاق اولیا را راه‌اندازی کنیم تا آنها بتوانند امور مدیریتی خود را سامان دهند. عباسپور ادامه داد: امسال خواستیم تا ۱۰ درصد مدارس اتاق‌های اولیا را راه‌اندازی کنند که کارکردهای مختلفی هم دارد. فراهم‌شدن امکان گفت‌وگوی والدین و فرزندان با معلمان و مدیر مدرسه، ازجمله کارکردهای آن است. او افزود: معمولا اولیا قصد دارند جلساتی برگزار کنند و مأموریت‌های خویش را انجام دهند و همچنین میهمانانی از بیرون دعوت و از مشارکت سازمان‌های دیگر استفاده کنند و به‌همین‌علت باید فضای فیزیکی لازم و در شأن را در اختیار داشته باشند. مدیرکل دفتر انجمن اولیا و مربیان وزارت آموزش‌وپرورش با بیان اینکه جای اتاق اولیا در مدارس خالی است، اظهار کرد: مکاتباتی با سازمان نوسازی مدارس نیز انجام داده‌ایم تا در طراحی مدارس جدید مکانی را در سازمان مدرسه برای اتاق اولیا پیش‌بینی کنند. عباسپور افزود: اجرای این برنامه مبتنی بر پیشنهادهای خود انجمن‌های اولیا و مربیان بود و اینکه جای مناسبی در مدرسه برای انجام فعالیت‌های خود ندارند. او ادامه داد: این مهم‌ترین هدف ما بود که خانواده‌ها در کنار فرزندان خود در مدرسه مورد توجه واقع شوند. این اقدام در استان‌ها شروع شده و در استان‌هایی مانند ارومیه و تبریز به‌تدریج این اتاق‌ها در حال راه‌اندازی هستند.

پاسخ معصومه ابتکار به مباحث و ابهامات مطرح‌شده درباره تعهدات ایران در توافق آب‌وهوایی پاریس

من هیچ قولی به اولاند ندادم

شرق، صدرا محقق: توافق پاریس توافقی با محوریت محیط زیست و برای جلوگیری از آسیب‌رساندن بیشتر بشر به کره زمین بود؛ تلاشی برای مقابله با گرمایش ویرانگر جهانی و وادارکردن همه کشورها به پایبندی به آن. این توافق زمستان سال ۲۰۱۵ و پس از دو هفته رایزنی مستقیم و فشرده میان تیم‌های تخصصی و سران کشورها در پاریس، پایتخت فرانسه، به دست آمد و همان موقع خیلی‌ها آن را بزرگ‌ترین دستاورد دولت‌ها در زمینه حفاظت از محیط زیست کره زمین می‌دانستند. بر اساس توافق پاریس، همه کشورهایی که پایبندی خود را به آن اعلام کرده بودند، باید اقداماتی مشخص را برای کاستن از سهم خود در تولید گازهای گلخانه‌ای انجام بدهند و در ازای آن، جامعه جهانی و مجامع بین‌المللی مرتبط نیز متعهد می‌شوند تسهیلات و خدماتی را به کشورهای متعهد به توافق بر اساس حجم تعهد اختصاص دهند. بااین‌حال، چندی بعد و با تغییر دولت در آمریکا که اصلی‌ترین کشور تولیدکننده گازهای مخرب گلخانه‌ای جهان است، این کشور که پس از سال‌ها مذاکره حاضر به امضای یک تعهد زیست‌محیطی در این ابعاد شده بود، با امضای دونالد ترامپ به خانه اولش برگشت و از توافق پاریس خارج شد. ترامپ سال‌هاست به طعنه اما جدی از تریبون معروفی که در دست دارد؛ یعنی توییتر، در نقد و تمسخر گرمایش جهانی می‌نویسد و آن را دروغ می‌داند. منتقدان توافق پاریس اما فقط شامل ترامپ نمی‌شوند؛ در داخل ایران نیز گروهی که منتقد دولت روحانی هستند و از جناح اصولگرا، مدت‌هاست مشغول طرح انتقاداتی سفت و سخت از این توافق و حمله و نقد دولت روحانی و سازمان حفاظت از محیط زیست هستند و پیوستن و تعهدات ایران برای اجرای پیمان پاریس را به‌شدت شماتت می‌کنند و آن را توطئه‌ای سیاسی، امنیتی و اقتصادی علیه ایران می‌دانند. در این مسیر، بخشی از حملات آنها نیز به صورت مستقیم متوجه معصومه ابتکار، رئیس سابق سازمان حفاظت محیط زیست، است که توافق پاریس در زمان او امضا شد. چند شب پیش، در یکی از برنامه‌های صداوسیما که به همین موضوع پرداخته شده بود یکی از میهمانان نیز با طرح مسائل و ابهاماتی درباره پیمان پاریس، ابتکار را به‌صراحت در مظان اتهام قرار داد. در رابطه با بحث و جدل‌ها درباره توافق پاریس و مسائل مطرح‌شده در این برنامه، سراغ خود معصومه ابتکار رفتیم تا پاسخ خودش را دراین‌باره بشنویم.

عکس: ایرنا

به نظرتان چه شد که پیمان پاریس که یک توافق تخصصی زیست‌محیطی بود و همه دنیا -منهای ترامپ- به آن تعهد داشته و آن را امضا کردند و به آن پیوستند، در کشور ما به بحثی چالش‌برانگیز که به نظر سیاسی است، تبدیل شد؟

به نظرم پای دو نکته در میان است؛ یکی فقدان بنیادهای علمی کافی منتقدان؛ یعنی افرادی که این پیمان را به چالش کشیدند، در رابطه با موضوع تغییر اقلیم و آثارش، به‌خصوص برای کشور ما، بنیان علمی و تخصصی خیلی قوی‌ای ندارند. اینها اطلاعات دقیقی ندارند که اصلا مسئله تغییر اقلیم و آثارش برای کشورهای دنیا چیست و ضرورت این پیمان چه بوده است. به نظر من، آنها واقعا اطلاعات ندارند یا اطلاعاتشان خیلی سطحی است. متأسفانه کسانی که اظهارنظر می‌کنند هم بیشتر تحلیلگر سیاسی هستند. این را هم سیاسی دیده‌اند؛ درحالی‌که این توافقی کاملا تخصصی و زیست‌محیطی است. حالا ابعاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی هم دارد، ولی توافقی تخصصی در حوزه محیط زیست جهانی است. بالاخره سر موضوع تغییر اقلیم هم بحث‌های زیادی بوده است. این نبوده که یک‌دفعه، شب بخوابند و صبح به این واقعیت برسند که تغییر اقلیم اتفاق می‌افتد، کار انسان است و دست‌کاری انسان در اقلیم جهانی اتفاق می‌افتد. نه؛ سال‌ها، حداقل یک دهه، در این موضوع چالش و اختلاف‌نظر بوده است. مراکز بزرگ تحقیقاتی و پژوهشی دنیا روی این مسئله کار کرده‌اند. مخالفان و موافقان، دیدگاه‌های خود را گفته‌اند. پنل‌های بین‌المللی مرتبط با تغییر اقلیم که سه، چهار هزار مرکز پژوهشی و تحقیقاتی هواشناسی و اقلیم در دنیا عضو آن هستند، بالاخره بعد از سال‌ها اختلاف‌نظر و چالش، گفتند قریب به یقین؛ یعنی باز هم صددرصد نگفتند، شواهدی وجود دارد که دمای زمین روندی افزایشی پیدا کرده که از روندهای طبیعی خودش خارجی شده است. این افزایش دما به دلیل دخالت انسان است. به دلیل نوع فعالیت‌هایی است که انسان روی زمین داشته است؛ از سوخت‌های فسیلی گرفته تا حتی فعالیت‌های دامداری و کشاورزی. سهم هرکدام را هم مشخص کردند. سهم کشورهای صنعتی هم مشخص شده است. این بحث علمی است و پایه علمی دارد. اگر این طیفی که منتقد است، بحث علمی داشته باشند، یک داستان و موضوع است که در دنیا هم بحث‌های علمی زیادی در این زمینه مطرح بوده است و الان نیز به جمع‌بندی‌هایی رسیده‌اند. درباره کشور خودمان نیز باز شواهد سازمان هواشناسی کشور ما هست. حداقل الان شاید نزدیک به ۷۰،۸۰ سال یا حتی بیشتر است که در داده‌های هواشناسی، میزان بارندگی ایران ثبت می‌شود. آمار ۳۰ و چند سال گذشته ایران را سازمان هواشناسی از نظر چند پارامتر دمای متوسط کشور، بارندگی متوسط، میزان برف و پارامترهایی از این دست، اندازه‌گیری کرده است. ترند ۳۰ساله نشان می‌دهد اتفاق‌هایی در ایران رخ داده است؛ ازجمله اینکه دمای متوسط، بیش از ۱.۵ درجه افزایش داشته است.

آیا افزایش دما در ایران، بیشتر از بقیه جاهای دنیا بوده یا خیر؟

بله، بیشتر بوده است. در یکی از گزارش‌هایی که سازمان هواشناسی مبتنی بر همین آمار ۳۰ساله به کمیسیون زیربنایی دولت ارائه داده و آنجا مفصل بحث شد، به این موضوع اشاره دارند؛ میانگین بلندمدت کاهش بارندگی را نشان می‌دهد، کاهش‌های خیلی قابل توجه که رودخانه‌های عظیم ایران مانند زاینده‌رود را خشک کرده، البته مصرف هم اشکال دارد، اما به هر حال خشک شده است. در مصرف هم مشکل داریم، در این شکی نیست ولی هیچ وقت به این شدت نبوده که کلا رودخانه مشکل داشته باشد. بدتر از همه، شرایط تالاب‌هاست.

البته خودتان هم گفتید و اشراف هم دارید، بخش زیادی از مسئله و وضعیت بغرنج رودخانه‌ها و تالاب‌ها در ایران بیشتر ناشی از عدم مدیریت صحیح و مشکل مصرف و ضعف مدیریت منابع است.

اگر بخواهم براساس تجربیات خودم بگویم، مسئله ۴۰-۶۰ است. ۶۰ درصد مشکلات مدیریت و برداشت بی‌رویه و الگوی کشاورزی نادرست و بهره‌برداری بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی و رواناب‌ها و فقدان ارزیابی است. ۴۰ درصد واقعا آثار تغییر اقلیم است. بدون تردید، تغییر اقلیم آثار خودش را دارد. ممکن است یکی بگوید ۴۰ درصد نیست، ۳۰ درصد است. اینها را می‌توان نشست و از نظر علمی درآورد. ولی حتما تأثیر خودش را دارد و حتما تأثیرش قابل توجه است. من فکر می‌کنم کسانی که به این موضوع می‌پردازند، ابعاد این مسئله را نمی‌دانند. مثلا می‌گویند این مسئله باعث می‌شود ایران برای بحث انرژی، بخواهد به واردات اتکا داشته باشد. یا مطرح می‌کنند که مثلا موضوع تغییر اقلیم به ما ارتباطی ندارد. حرف خنده‌داری زدند و گفتند خاموشی‌هایی که امسال اتفاق افتاده، به خاطر اجرای سیاست‌های توافق پاریس است. در حالی که وزارت نیرو در مورد این خاموشی‌ها توضیح داد. بخشی به خاطر نیروگاه‌های برقابی بود که به خاطر نبودن آب و خشک‌سالی رخ داده است.

آیا تعهدات ما در توافق پاریس، در حال اجراست؟

نه. اما ما تعهداتی قبل از توافق پاریس داریم. حتی غیر از این در سال ۱۳۸۶ مقام معظم رهبری، سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف را ابلاغ کردند. در آن سیاست‌ها، قید شده که تا ۱۴۰۰ باید ۵۰ درصد کاهش شدت مصرف انرژی در ایران اتفاق بیفتد؛ یعنی قبل از همه این حرف‌ها، ما تکلیف سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری را در ارتباط با مسئله اصلاح الگوی مصرف داریم. برای اینکه مصرف انرژی در کشور بسیار بی‌رویه است. منابع و سرمایه‌های ملی ما اتلاف می‌شود. یک دلیل آن یارانه است. چون متأسفانه نظام یارانه، قیمت را خیلی پایین آورده است. این قیمت پایین، در سبد مخارج خانوار، خیلی نمایان و تأثیرگذار نیست. بنابراین بی‌رویه مصرف می‌شود. به همین دلیل، مقام معظم رهبری به این اشاره و تأکید دارند که الگوی مصرف باید اصلاح شود. اما وقتی کسی که انتقاد می‌کند اینها را نداند، فکر می‌کنند توافق پاریس، مصرف انرژی را محدود کرده و نیروگاه‌ها خوابیده است. نه؛ توافق پاریس مصرف انرژی را محدود نکرده است.

آیا غیر از ترامپ که کنار کشید از توافق و همیشه هم در تمسخر مباحث مربوط به گرمایش جهانی و تغییرات اقلیمی اظهار نظر می‌کند و توییت می‌نویسد و همین مخالفان داخلی، آیا کشور دیگری هست که با توافق پاریس مخالفت کند؟ از سران آنها یا سیاست‌های کلی آنها، یا اینکه از این تعهد خارج شده یا تمایل به خروج داشته باشند.

اولا آمریکا ابتدا پذیرفت. آمریکا در دوره ریاست‌جمهوری اوباما توافق را امضا کرد، اصلا جزء برنامه‌های اوباما این بود که بپیوندد؛ یعنی این سیاست با آمدن آقای ترامپ تغییر کرد. این نکته خیلی مهم است. سیاست دولت آمریکا زمان ترامپ این‌گونه شد. این حرکت آقای ترامپ خیلی هم به عنوان اینکه چندجانبه‌گرایی را زیر سؤال می‌برد، تلقی شد. یعنی کلا از خیلی از توافق‌های دیگر هم خارج شد.

آیا غیر از دولت ترامپ، کشور دیگری هم هست که منتقد باشد، خواهان خروج باشد یا خیر؟ آیا خبر دارید؟

اصل توافق اولیه را ۹۵ کشور امضا کردند. آن‌قدر آثار تغییر اقلیم جدی بوده که تقریبا همه کشورها پیوسته‌اند. فقط آمریکاست. هیچ کشور دیگری نیست. ۱۹۷ کشور الان پیمان پاریس را امضا کرده‌اند. ولی در زمینه الحاق نه، هنوز تعدادی از کشورها مانند ما، الحاقشان کامل نشده است.

اگر ما ملحق نشویم، مشخصا چه اتفاقی می‌افتد؟

از منافع توافق بهره‌مند نمی‌شویم. منافع زیادی دارد. هم منافع اقتصادی دارد، هم منافع فنی. همکاری‌های فنی، همکاری‌های خیلی خوب بین‌المللی؛ هم علمی، هم پژوهشی و فنی برای اصلاح الگو و بهینه‌سازی مصرف؛ کاهش آلودگی هوا را دارد که فرصت آن را از دست می‌دهیم. در واقع با توافقی که خیلی منطقی است و از یک خرد جمعی برخوردار است، بی‌دلیل مخالفت می‌کنیم. ایران را در صحنه بین‌الملل به عنوان کشوری نشان می‌دهد که سرپیچی می‌کند از مسئله‌ای که نه نظامی است، نه امنیتی و نه سیاسی. اتفاقا خیلی هم نیاز کشور ماست. الان در مجلس و دولت و در هر ارگانی که بروید، صحبت از این است که روند مصرف انرژی در ایران خیلی بی‌رویه و ناپایدار است. این یک فرصت است برای اصلاح آن.

ولی منتقدان می‌گویند که همین الان با تحریم‌هایی که علیه ایران اعمال شده است، ما از منافع برجام هم منتفع نمی‌شویم. چطور می‌خواهیم از منافع پاریس منتفع شویم؟

اینکه ربطی به مسئله برجام ندارد. منافع پاریس کاملا جداست.

آیا منافع پاریس تحت تأثیر تحریم‌ها قرار نمی‌گیرد؟

نه، اصلا قرار نمی‌گیرد. اصلا در آن چارچوب قرار نمی‌گیرد. اولا این همکاری‌های فنی شروع شده است و هست؛ اما در صورت عدم الحاق ما ادامه پیدا نمی‌کند؛ چون تا الان تصور این بود که ایران همه مراحل توافق را جلو رفته است. دولت تصویب کرده است. مجلس تصویب کرده است؛ اما کسانی تصوراتی را مطرح می‌کنند که کاملا نادرست است؛ یعنی اطلاعات غلط را به مردم می‌دهند؛ برای اینکه قضاوت نادرستی را به مردم القا کنند. مثلا در برنامه ثریا که شهرت دارد که از این حرف‌ها زیاد می‌زند.

برای ادعاهایی که در این برنامه مرتبط با شما مطرح شد، پاسخی دارید؟

اینها چند سال پیش هم دروغ دیگری گفتند. داستان فردی به اسم جمشید آریا را در هم همین برنامه عَلَم کردند. بعد وقتی نامه آمد و نامه را دیدیم، معلوم شد اصلا این امضای من نبود و جعل شده بود. آن آقا را با آن نامه به دادگاه معرفی کردیم. در دادگاه آن آقا محکوم و متواری شد. پایگاه اصلی معرفی آن فرد همین جریان برنامه ثریا بود.

ادامه در صفحه ۱۳

نگاه

اعمال محدودیت‌های بیشتر برای مشمولان غایب از سال آینده

● **ایلنا:** جانشین سازمان وظیفه عمومی ناجا با اشاره به اعمال محدودیت‌های بیشتر برای مشمولان غایب از سال آینده از تعیین تکلیف ۴۵۰ هزار نفر در طرح جریمه ریالی خبر داد. سردار ابراهیم کریمی درباره طرح جریمه ریالی مشمولان غایب گفت: ازآنجاکه احساس می‌کنیم با توجه به روند فعلی که برای مشمولان غایب بیش از هشت سال در نظر گرفته شده، وضعیت افرادی که تمایل داشتند از این قانون استفاده کنند، تعیین تکلیف شده است؛ بنابراین ضرورت ادامه این طرح در سال آینده وجود ندارد. او ادامه داد: ما موافق ادامه طرح پرداخت جریمه خدمت سربازی برای مشمولان بیش از هشت سال خدمت در سال آینده نیستیم؛ چراکه نیروهای مسلح نیاز به نیرو دارند و همان‌طور که گفتم، افرادی که تمایل به تعیین تکلیف داشتند؛ تا الان در این فرصت چهارساله اقدام کرده‌اند. البته افرادی هستند که مبلغ را پرداخت کرده‌اند و باید تعیین تکلیف شوند؛ بنابراین در حال رایزنی هستیم تا این طرح در سال آینده ادامه نداشته باشد. جانشین سازمان وظیفه عمومی ناجا خاطرنشان کرد: افرادی که تاکنون برای ما پول واریز کرده‌اند، در حدود ۴۵۰ هزار نفر هستند؛ اما حدود ۶۰۰ هزار نفر نیز درخواست داده‌اند که هنوز وجه را پرداخت نکرده‌اند. او با اشاره به اعمال محدودیت‌های بیشتر برای مشمولان غایب از سال آینده گفت: آن دسته از افرادی که قصد دارند در کنکور مقاطع تحصیلی شرکت کنند؛ درصورتی‌که جزء مشمولان غایب محسوب شوند، نمی‌توانند در کنکور شرکت کرده و ادامه تحصیل دهند.

شاخص اهدای خون مستمر در کشور به ۶۰ درصد رسید

● **تسنیم:** دکتر بشیر حاجی‌بیگی با اعلام «رسیدن شاخص اهدای خون در کشور به حدود ۶۰ درصد در هشت ماه گذشته»، اظهار کرد: استان‌های سمنان با ۸۰ درصد، بوشهر با ۷۵ درصد و خراسان شمالی با ۷۳ درصد، رکورددار اهدای خون مستمر در کشور در هشت ماه گذشته بوده‌اند. او با بیان اینکه ضریب امنیت و سلامت خون اهداکنندگان مستمر هشت برابر اهداکنندگان بار اول است، افزود: اهداکننده مستمر شخصی است که در سال دست‌کم دو بار موفق به اهدای خون شده است. در همین راستا از ابتدای سال تا پایان آبان، بانوان استان‌های لرستان، خراسان‌جنوبی، کردستان و مرکزی در صدر اهداکنندگان خانم و استان‌های تهران، فارس و خراسان‌رضوی در صدر اهداکنندگان خون در کشور بوده‌اند و ۳۰ درصد از خون مورد نیاز کشور از این سه استان تأمین شده است. سخنگوی سازمان انتقال خون ایران بیشترین میزان رشد اهدای خون در هشت ماه گذشته در مقایسه با سال ۹۶ را مربوط به استان‌های خراسان‌شمالی، ایلام، کردستان و خراسان‌رضوی دانست و گفت: در این مدت، دومیلیون‌و ۳۴۷ هزار واحد خون و فراورده‌های خونی شامل گلبول قرمز فشرده‌شده، پلاسما و پلاکت در مراکز بیمارستانی و درمانی کشور توزیع شده است. حاجی‌بیگی یادآور شد: در هشت ماه گذشته یک‌میلیون‌و ۷۸۷ هزار نفر برای اهدای خون به مراکز انتقال خون در سراسر کشور مراجعه کرده‌اند که از این تعداد، یک‌میلیون‌و ۴۰۵ هزار نفر موفق به اهدای خون شدند و باید از مردم تشکر و قدردانی کنیم که این سنت حسنه را در دستور کار خود قرار داده و به هم‌نوعان خود کمک می‌کنند.

جدول ۳۲۶۶ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- مینیاتوریست- کشوری که بزرگ‌ترین تولیدکننده فیلم در جهان است ۲- ریشه در آداب و رسوم قدیم دارد- شراب- مقابل بردن ۳- درختی گرمسیری- ترسناک- زن شوهرمرده ۴- منفک- داخل‌شدن- فرستادن ۵- عدد اول- ماه پیروزی انقلاب- فراورده‌های کشاورزی تابستانی- دهان ۶- ناخوشایندبودن- پرسه‌زدن ۷- برادر پیران ویسه- چشمه- پیچ‌وتاب ۸- مشاهده‌کردن- چیستی- بهشت ارم را بنا نهاد ۹- پسوند شباهت- نامربوط- کتاب طب ابن‌سینا ۱۰- باغ گل- یک‌شصتم دقیقه ۱۱- نفی عرب- شهری در استان کرمان- هفت‌گانه- دندانه سوهان ۱۲- لباس ورزشی- قطب منفی باتری- اشتباه ۱۳- در بیان علت به کار می‌رود- بزرگ‌تر از حد معمول- به درستی که ۱۴- مکنده- کمک- گازی در اتمسفر زمین ۱۵- نوعی اختلال بینایی که در کودکان شایع است- درمانده.

عمودی:

۱- تیم پرطرفدار مازندران- پیشتاز لشکر- میخ دوپا ۲- شهرستانی در استان گلستان- دلواپس ۳- کوه آتشفشانی ایتالیا- نادر- سواره ۴- کامیون ارتشی- حواله- رشته فرنگی ۵- شیرینی سوغات قم- بخش انتهایی پرچم گل- گیاه تالاب ۶- چاشنی غذایی- گله چارپایان- گردهمایی سیاسی ۷- خدای مصریان قدیم- چه غریبانه رفتند از این خانه- سلاح زنبور ۸- مرغ سلیمان- پوشیده و نهفته- کلمه پرسشی ۹- بازداشتن از انجام کاری- لایه سفیدرنگ بیرونی کره چشم- بیدار ۱۰- تحریم- نوشتن معاملات در دفاتر رسمی- تیر پیکاندار ۱۱- تعجب زنانه- افراشته- رسم معمول ۱۲- یارانه- ابزار آراستن مو- بوسه ۱۳- قهوه‌خانه فرنگی- ناممکن- فیلمی ساخته داریوش مهرجویی با بازی نیکی کریمی ۱۴- نام کوچک هیتلر- قهرمان اسطوره‌ای که ضحاک را سرنگون کرد ۱۵- مادربزرگ- ترک‌نکردن جایی- دانه تازه‌شکفته گیاه.

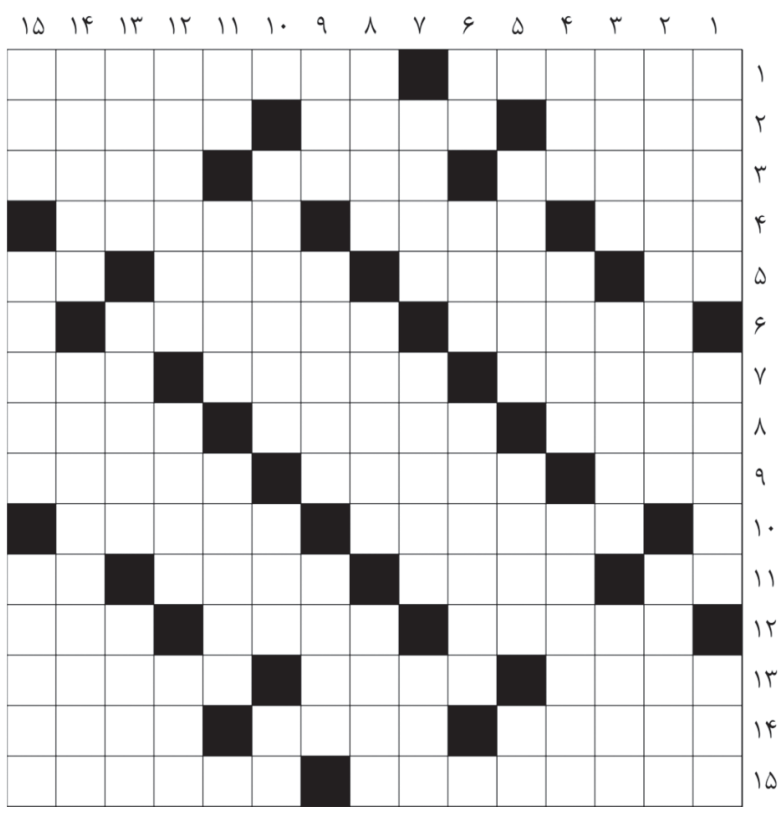

حل سودوکو سخت

۱	۶	۷	۲	۴	۳	۹	۸	۵
۴	۸	۳	۶	۹	۵	۱	۲	۷
۹	۲	۵	۱	۷	۸	۳	۶	۴
۷	۳	۱	۴	۵	۶	۲	۹	۸
۶	۴	۲	۸	۱	۹	۷	۵	۳
۵	۹	۸	۷	۳	۲	۴	۱	۶
۲	۵	۹	۳	۸	۷	۶	۴	۱
۳	۱	۶	۵	۲	۴	۸	۷	۹
۸	۷	۴	۹	۶	۱	۵	۳	۲

حل سودوکو ۲۲۶۱

۱	۶	۲	۴	۳	۵	۷	۹	۸
۸	۵	۴	۹	۱	۷	۶	۳	۲
۹	۳	۷	۲	۶	۸	۴	۱	۵
۲	۸	۳	۱	۴	۶	۹	۵	۷
۷	۴	۹	۸	۵	۳	۲	۶	۱
۵	۱	۶	۷	۲	۹	۸	۴	۳
۶	۷	۵	۳	۸	۴	۱	۲	۹
۴	۲	۸	۵	۹	۱	۳	۷	۶
۳	۹	۱	۶	۷	۲	۵	۸	۴

جدول ۳۲۶۵

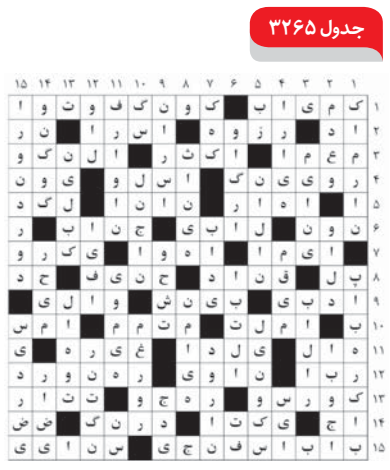

سودوکو سخت ۲۲۶۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۷	۸							
				۵		۴		
۵			۸	۹	۳			
	۳	۹		۴		۷		۸
۲				۸				۶
۸		۶		۷		۵	۹	
			۵	۶	۱			۷
		۷		۳				
							۱	۴

سودوکو ساده ۲۲۶۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۶	۸	۲					۹
۷	۴	۲		۹			۸	
	۳				۴		۲	
	۲			۱		۹		
۸		۳	۵		۹	۲		۷
		۹		۸			۳	
	۹		۴				۷	
	۸			۲		۳	۹	۴
۲					۳	۸	۱	